OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 60 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 18.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 29 JULIJ.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

DE DELFTSCHE ACADEMIE.

Toen wij in dit blad voor ettelijke maanden de lotgevallen der SOERABAYASCHE AMBACHTSCHOOL bespraken, uitten wij den wensch dat door de Regering spoedig mogt worden gevolg gegeven aan de toezegging, gedaan bij gelegenheid dat men aan de Ambachtsschool alle ondersteuning weigerde, namelijk die der oprigting eener polytechnische school.

Te meer voelden wij ons gedrongen dien wensch te kennen te geven, omdat wij veronderstelden dat de daarstelling eener zoodanige polytechnische inrigting de eerste stap zoude zijn ter geleidelijke vervanging van het tot dus verre opgevolgde stelsel van onderwijs en opleiding van toekomstige Indische ambtenaren en tot opheffing van DE DELFTSCHE ACADEMIE.

Hoezeer de daarstelling eener polytechnische inrigting nog steeds blijft behooren onder de onverwezenlijkte wenschen van vele ouders die zich nog altijd het grievend hartzeer moeten getroosten van zich van hunne kinderen losterukken in een tijdperk des levens, waarin zij hun toezigt en hunne zorgen nog zoo zeer behoeven, ten einde met opoffering van aanzienlijke sommen gelds hen gedurende ettelijke jaren in het verafgelegen moederland die voorbereidende kundigheden te doen verkrijgen, welke hun later in staat moeten stellen in de ambtelijke maatschappij eene plaats te bekleeden, waarvan zij zonder die gedwongene scheiding voor altijd zijn uitgesloten, zoo gelooven wij toch aan eenige teekenen des tijds te mogen bespeuren dat DE DELFTSCHE ACADEMIE haren langsten tijd heeft doorgeleefd, en weldra zal behooren onder die afgeschafte instellingen, waarvan de bouwvallen weinige aangename herinneringen voor het moederland en zijne kolonien zullen hebben achtergelaten.

Die teekenen des tijds zien wij in de optreding van den tegenwoordigen Minister van kolonien, die reeds tijdens hij als landvoogd in deze gewesten het bewind voerde, zich doordrongen gevoelde van den schadelijken invloed van den thans nog bestaanden toestand, die hij destijds niet bij magte was te veranderen, maar die het hem nu gegeven is te doen ophouden.

Wij ontwaren die teekenen des tijds in de aftreding van het Staatstooneel, van den man, die DE DELFTSCHE ACADEMIE in het leven riep, en aan wiens veelvermogenden invloed op het Staatsbestuur die inrigting welligt verschuldigd is dat zij tot op den huidigen dag, ondanks de algemeene meening hare grove gebreken en heillooze gevolgen luide verkondigde, werd instand gehouden.

Wij bespeuren die teekenen des tijds in de vervulling der voorspelling van eenen regterlijken hoofdambtenaar, die onder de eersten behoort, welke zich voor het ambtelijk leven aan de bedoelde Hooge School hebben voorbereid, toen hij in eene der Nederlandsche dagbladen het doellooze aantoonde der nog bestaande vereischten om het radikaal van Oost-Indisch ambtenaar der eerste klasse deelachtig te worden.

Wij bemerken die teekenen des tijds nu er bewijzen bestaan voor de onvolkomenheid der besprokene instelling met opzigt tot het aanleeren der landtaal, welke in onze kolonien gesproken wordt, daar de Nederlandsche Regtbanken bij de behandeling van het zoo veel gerucht gemaakt hebbende regtsgeding tegen de Javaansche schepelingen van de *Twenthe* hunne toevlugt hebben moeten nemen tot van Java teruggekeerde personen, om de Nederduitsche in de Maleische taal te vertolken, daar het toch natuurlijker en eigenaardiger zoude zijn geweest, dat die taak vervuld ware van wege de Leerschool, door de regering daargesteld tot het aanleeren der landtaal, welke algemeen gesproken wordt in het vaderland der bedoelde schepelingen.

Wij wijzen op die teekenen des tijds nu wij onlangs de houding hadden te vermelden door de leeraren der bedoelde inrigting aangenomen tegen over eenen kweekeling, die vrijmoedigheid genoeg bezat om zijne meening over de nuttige werking derzelve te uiten.

Wij meenen verder die teekenen des tijds te mogen bespeuren in een artikel voorkomende in het laatste ons gewordene Nummer van het dagblad *Nederlandsch Indie*, dat nog altijd blijft beweren dat de Staathuishoudkunde niet in het Oosten kan worden toegepast, en waarvan de schrijver, wiens leerstellingen aan DE DELFTSCHE ACADEMIE van den hoogsten invloed zijn op den aanstaanden Indischen ambtenaarstand, in stede van zijne stelling op gronden eener gezonde redeneerkunde te verdedigen, zijne toevlugt neemt tot het altoos ongelukkige wapen van drogredenen en bespotting, die inderdaad beneden de waardigheid zijn van ieder die eene of andere stelling wil voorstaan en bestrijden, voornamelijk als het eene stelling geldt, waarvan het toekomstige lot van eene geheele Maatschappij kan afhangen

Eindelijk zien wij de aanstaande opheffing DER DELFTSCHE ACADEMIE te gemoet in het verblijdend teeken des tijds dat de toepassing van de leer der staathuishoudkunde in het oosten meer en meer veld wint en allengs de leer der holle théorien plaats maakt voor die der bezadigde praktijk, waardoor de stem der kamergeleerdheid, die zoo vaak in onbestemde klanken der waanwijsheid wordt opgelost, zal worden die des roependen in de woestijn, en het oordeel van degenen die Java en den Javaan nimmer gezien hebben, en toch aan anderen willen leeren en opdringen wat het regt en de inrigting der Javasche maatschappij is, eene wetenschap die zij zich nimmer hebben kunnen eigenmaken zonder plaatselijk onderzoek, zal worden begroet met het medelijdend schouderophalen dat gewoonlijk hen ten deele valt, die uit welke drijfveeren dan ook, aan een versleten stelsel blijven vasthouden in termen, die doen denken aan de disputcollegien, niet der leerlingen eener hooge school maar aan de proeven die wel eens op de lagere schoolbanken van de gave van tegenspreken gegeven worden.

Maar waartoe dient al dat gepraat over de ongelukkige leerstellingen van DE DELFTSCHE ACADEMIE. Theorien met zoodanige wapens verdedigd, kunnen immers niet lang meer stand houden. Zoo als wij aantoonden, vertoont de tijd waarin wij leven onderscheidene teekenen die de ondergang dier théorien voorspellen.

Daarom roepen wij volgaarne met het ons dezer dagen in handen gekomen dagblad *de Indier* uit:

„Het hoofddoel is nog niet bereikt. Nog altijd bestaat het radikaal-stelsel met zijne verderfelijke gevolgen; nog altijd wordt eene instelling in het leven gehouden, waarvan men toen reeds te regt zeide: dat zij zoo vele ouders diep het hart had gewond, dat zij zoo vele kinderen in Indië geboren ongelukkig had gemaakt, dat zij de toekomst had vernietigd van allen, die in Indië hunne opvoeding ontvingen en dat zij op den zedelijken en godsdienstigen toestand der Indische maatschappij een allerongunstigsten invloed had uitgeoefend. Was men voor tien jaren in Indië algemeen doordrongen van de grove gebreken aan dit stelsel eigen, het besef zijner heillooze gevolgen is sedert dien tijd ook in het moederland algemeen geworden en op dit

DE BANNELING.

Een gondel gleed zachtkens door de lagunen. Vol en helder stond de maan aan den hemel en zag vriendelijk en schoon op Venetie neder. Alles was stil en roerloos: slechts de met donderend geweld over de reuzenbrug van Mestre vliegende spoortrein brak een oogenblik de kalme rust van den laten avond af.

In den gondel zat, digt in zijnen mantel gewikkeld, een man, die uit de geopende deur der kleine kajuit den blik op Venetie vestigde, en met diepe zuchten het eentonnig geluid van des gondeliers roeiriemen in het water vergezelde.

Deze song halfluid:

„La matina una Messelta,
„L'apodinar una Bassetta
„La sera una Donnetta."

„Eene dame voor den avond," zeide de passagier, „en voor de vrijheid den nacht," — voegde hij er fluisterend bij.

De gondelier luisterde. Toen hij aan den tongval van den vreemdeling ontdekt had, dat deze een Italiaan was, seide hij:

„Signor, gij zijt een Venetiaan?"

„Waarom vraagt gij mij dat?" antwoordde de vreemde.

„Ik wilde u alleen de opmerking maken, dat gij zoeven in uwe woorden gedwaald hebt. „Voor de vrijheid den nacht!" meende uwe Edelheid. Voor dit verboden artikel is er echter noch bij dag, noch des namiddags, noch bij den avond, noch des nachts eene sekonde tijds overgebleven."

„Gij kunt gelijk hebben," hernam de vreemdeling na eene poos zwijgens.

„O neen, Signor! nergens in den omtrek is er een andere gondel te zien, en de lagunen zijn niet gewoon een Venetiaan aan de Oostenrijkers te verraden."

„Kent gij mij!"

„Ja, signor; gij zijt Emanuel Manetti."

„Om Godswil, spreek dien naam niet weder uit," bad de vreemdeling.

„En hoe kent gij mij? Ik geloof, dat gij een braaf en onversaagd man zijt."

„O ja, signor! ik heb naast u in de schans daar op Terrafirna gestaan."

De vreemdeling stond op, schudde den gondelier hartelijk de hand, en bood hem toen eenige goudstukken aan.

„Kunt gij mij, al zij het ook slechts eenige dagen, bij u verbergen? Ik meen is uw naam niet Balsamo?"

„Ik wil het beproeven, Signor!" zeide de gondelier, terwijl hij nadenkend het roer uit de hand liet glijden. „Maar, behoud, in aller Heiligen naam, uw geld. Men verraadt eenen patriot voor geld aan de Duitschers, doch men redt hem om niet!"

Balsamo stuurde den gondel onder de Rialtobrug door, in den doolhof van kanalen, die de stad doorkruisen en bereikte spoedig een bijna in puinhoopen liggend huis, dat hij bewoonde. Emanuel Manetti, een der moedigste opperhoofden van de zoo spoedig weder in het niet gezonkene nieuwe Venetiaansche republiek, legde, in een ellendig vertrek gekomen, dat de gondelier, diens broeder en hunne oude moeder tot woon- en slaapkamer diende, zijne kleeding af, om die met het gewaad van een gondelier te verwisselen.

Nog denzelfden avond schreef hij een brief, waarin hij zorgvuldig eene verwelkte roos leide. De brief bevatte deze woorden.

„Aangebeden Julia! Het vurige verlangen om u te zien, liet mij aan de overzijde van de zee geen rust. Gevaar en dood heb ik gering geacht, tegen de zaligheid, om een liefde-vollen blik uit uwe oogen te kunnen opvangen. Hier is het pand der liefde, waarbij ik u trouw gezworen heb, ten teeken, dat gij mijn bode kunt vertrouwen."

Balsamo ging, om dezen brief aan de gravin Julia Antonelli te bezorgen. Zeer laat keerde hij terug en was bij uitstek mismoedig.

„Ik kan geene gravin Julia Antonelli vinden," seide hij ontevreden. „Hier breng ik den brief terug."

oogenblik twijfelt niemand meer aan de verderfelijke rigting der Delftsche akademie, uitgezonderd de daarbij geplaatste leeraren, wier onmagt om die overtuiging te bestrijden reeds daaruit blijkt, dat zij slechts inquisitoriale maatregelen over hebben voor hen, die aan de nuttige werking dier instelling durven twijfelen. Hoe veel beter zou men doen wanneer men, in plaats van eene instelling te bestendigen, die zulke treurige gevolgen na zich sleept, aan eene der Nederlandsche hoogescholen de gelegenheid openstelde om aldaar onderwijs te erlangen in de Oostersche talen en de vakken, waarvan de beoefening van den toekomstigen Indischen ambtenaar wordt gevorderd, — wanneer men zoowel hier als in Indië eene polytechnische school oprigtte en zoowel in het moederland als in de koloniën eene staats-commissie benoemde, om het programma vast te stellen voor het examen van hen, die hier of ginds naar de betrekking van Oost-Indisch ambtenaar willen dingen.

Het radikaal-stelsel bestaat nog, hoe onverklaarbaar het ook moge zijn dat de heer Mijer, die een ijverig deel nam aan de vergadering van 22 Mei 1848, gedurende meer den twee jaren aan het hoofd van het departement van koloniën heeft kunnen staan, zonder aan de wenschen van het Bataviaasche adres gehoor te geven. En thans? Thans is *hij* minister van koloniën, die in 1848 landvoogd van Indië was. 't Is bekend hoe de heer ROCHUSSEN reeds destijds de gegrondheid der bezwaren tegen het radikaal-stelsel deelde; van hem, die toen reeds verzekerde dat hij alles zou doen wat in zijn vermogen was om daarin eene gunstige verandering te erlangen, mag zeker wel gewacht worden, dat hij zich beijveren zal een toestand te doen ophouden, waarvan de druk en nadeelige werking zoo groot zijn en naar welks opheffing zoo reikhalzend wordt uitgezien.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT.

van den 24sten *Julij* 1858 N° 59.

Bij Koninklijk besluit van den 5sten Junij 1858, la. O 6, is tot lid in den Raad van Nederlandsch-Indië benoemd, de heer W. J. van de Graaff, thans algemeene secretaris van het bestuur van Nederlandsch-Indië.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Als vice-consul van Zweden en Noorwegen te Samarang, de heer J. A. C. Damnitz.

INGETROKKEN:

De aan J. S. Lucardie verleende admissie tot de uitoefening der artsenijkundige practijk te Soerakarta.

ONTHEVEN:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de assistent-resident van Tebing Tingi (residentie Palembang) J. C. W. baron van Heeckeren tot Walien.

BENOEMD:

Tot assistent-resident van Tebing Tingi (residentie Palembang), C. C. L. van Coeverden, laatst posthouder te Tanara (residentie Bantam), onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot eersten kommies op het parket van den procureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, de substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaija Mr. J. van der Pant.

Tot substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaya, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië Mr. E. J. L. de Sturler, onlangs uit Nederland aangekomen.

Militair Departement

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de onder-intendant der eerste klasse van de militaire administratie W. M. van den Ham.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militair Departement,

ZIJN GEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1ste bataillon, de tweede luitenant C. J. baron van Utenhove.

Bij het 8ste bataillon (Ngawi), de eerste luitenant F. C A. Stoecker; beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Bij het 13de bataillon, de kapitein C. J. Biesz, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de eerste luitenant J. E. Wiederkehr, onlangs uit Nederland aangekomen.

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 2de bataillon, de tweede luitenant A. L. van Ham, van de garnizoens-kompagnie op Timor en Flores (Atapoepoe).

Bij het 4de bataillon (Soerakarta), de eerste luitenant C. M. L. Speltie, van het 8ste bataillon.

Bij het 5de bataillon (Samarang), de eerste luitenant H. C. Magnin, van het garnizoens-bataillon op Celebes.

Bij het 11de bataillon (Meester-Cornelis), de tweede luitenant P. Kerstel, van het garnizoens-bataillon op Banka.

Bij het 15de bataillon:
de kapitein U. G. le Clercq, van het 17de bataillon,
de kapitein J. V. Kriesfeld en de eerste luitenant H. C. C. Hendriks;
beiden van het garnizoens bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het 16de bataillon, de kapitein F. W. L. Lambrecht, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het 17de bataillon, de kapiteins N. van Maas van Portengen, van het 16de, en A. van den Hurk, van het 15de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling (Klatten), de eerste luitenant D. F. van Oort, van het 3de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust, de tweede luitenants M. van Delden en F. K. Martin, beiden van het 15de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de eerste luitenant J. van Hogerlinden, van het 5de bataillon (Celebes).

Bij het garnizoens-bataillon op Banka, de tweede luitenant P. van der Weijde, van het 11de bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie op Timor en Flores (Atapoepoe), de eerste luitenant G. P. G. Vroom, van het garnizoensbataillon in de tweede militaire afdeeling.

BIJ HET MATERIEEL DER ARTILLERIE.

De eerste luitenant H. L. Kilian, van het personeel.

Marine Departement.

Ontslagen:

Uit 's lands dienst, de kommandeur bij het marine etablissement te Soerabaija, P. van der Kouwen.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt, met terugwijzing op de in No. 43 en volgende van de Javasche Courant daaromtrent voorkomende advertentie bekend, dat de eerste in het loopende jaar op Java te houden **Veiling van Gouvernements Suiker**, zal loopen over eene hoeveelheid van 40,000 (*veertig duizend* picols) waarvan de helft te Samarang, en de wederhelft te Soerabaija, bij 's lands pakhuizen voor de koopers zal worden beschikbaar gesteld; en dat dezelve zal plaats hebben op Woensdag den 15den September 1858, des voormiddags ten tien ure, in het lokaal der beurs te Batavia, door het vendukantoor, ten over staan van hem directeur.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand Augustus „ Dingsdag den 3den en Donderdag den 19den.
„ „ „ September „ Vrijdag den 3den en Zondag den 19den.
„ „ „ October „ Maandag den 4den en Woensdag den 20sten.
„ „ „ November „ Woensdag den 3den en Vrijdag den 19den.
„ „ „ December „ Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

(*Voor het land.*) Bij het postkantoor te Soerabaija bestaat gelegenheid tot plaatsing van een klerk op eene bezoldiging van ƒ 50.— 's maands.

Zij die voor die betrekking wenschen in aanmerking te komen, worden verzocht, zich bij rekest en onder overlegging van bewijzen van goed gedrag en geschiktheid te wenden tot

SOERABAYA, *Den Resident van Soerabaija,*
26 *Julij* 1858. (26) VAN DER WIJCK.

(*Voor de policie.*) Aan de gemeente wordt bekend gemaakt dat wegens vernieuwing aan de brug *Genteng* de passage daarover voor voetgangers en rijtuigen is gesloten tot wederopzeggens toe.

SOERABAYA, *De Assistent Resident voor*
27 *Julij* 1858. *de Policie.*
(27) SWERVER.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 17 en 21 Julij 1858, No. 57—58, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de executeuren testamentair in den boedel van E. J. H. van der Beek, de firma van Chama & Co.

Door den executeur testamentair te Batavia, van wijlen den Chinees Kang Liong.

Door de testamentaire executeuren, van wijlen den inlander Alfer Abdul Samat Sleman.

Door den assistent-resident van Billiton, van wijlen den heer James Tonkin.

Door de agenten der Samarangsche boedelkamer te Tagal van wijlen den vermisten Chinees Oen Penong.

Door de boedelkamer te Soerabaija, van wijlen den Chinees Yotiangtjoe en de Maleische vrouw Tiena.

Door de Soerabaijasche wees- en boedelkamer te Probolingo, van den Chinees Tan Ingsioe.

Door de boedelaanvaardster te Samarang, van wijlen den heer Henricus Fredericus van Zitter.

Door de executeuren te Malang, van wijlen den Chinees Koe Kwee.

Door de executeuren te Malang, van wijlen den Chinees Tjo Yab.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 30sten Julij 1858.

Voor de woning van den heer kapitein Weber te Passaar Besar en uitbesteding ten kantore van de heer Resident. alhier.

Op Zaturdag den 31sten Julij 1858.

Voor de toko van den heer H. R. Martens te Kaliemaas.

Op Maandag den 2den Augustus 1858.

Bij den Pachter der pandjeshuizen Thetiansoe in de Chinesche kamp.

Den volgenden dag begon Balsamo zijne nasporingen op nieuw, doch bragt hetzelfde antwoord. Emanuel Manetti was op het punt te vertwijfelen.

„Maar het is onmogelijk!" riep hij hartstogtelijk uit, „dat gij van de gravin Antonelli geen narigt zoudt kunnen bekomen."

„ Het is toch zoo," bromde de gondelier.

„ Ieder kind kent het paleis Antonelli."

„ Dat ken ik ook; maar daar is de gravin niet; bovendien bestaat er ook geene gravin Julia Antonelli meer, zoo als ik reeds zeide."

Manetti werd bleek als een doode.

„ Zij is dood," stamelde hij.

„ Dat kan wel zijn. . . . . Maar, Signor, ik zie, dat gij toch niet tot rust zult komen. . . . Houd u gereed. . . . Wij zullen heden avond naar Mestre varen, naar het landhuis, dat vroeger ten minste aan de gravin toebehoorde. Dáár zullen wij welligt meer vernemen."

En toen de schoone avond-hemel met duizend vonkelende starren bezaaid, zich in de stille lagunen spiegelde, gleed Balsamo's goudel, door hem en zijn broeder gestuurd, tusschen de tallooze vaartuigen in de haven door, tot in de ruime zee, den voorsteven naar Mestre gekeerd. Spoedig was men geland. Peppi bleef in het vaartuig, terwijl Emanuel en Balsamo den weg insloegen naar een der tuinen, welke de stad als eenen bloemen-krans omringen. Voor een kleine, oogenschijnlijk nieuw gebouwde villa, stond de gondelier stil.

„ Wij kunnen gerust binnengaan," zeide hij, op de huisdeur wijzende, „want hier woont thans niemand dan de gravin.

„ Hoe!" riep Manetti en sprong verbaasd voorwaarts.

„ Ja!" bromde Balsamo wrevelig.

De beide vreemdelingen kregen toegang in het huis, voorwendende dat zij aan de gravin eigenhandig een brief moesten overgeven. Sidderend, bijna magteloos stond Emanuel voor de deur, die hem van zijne geliefde Julia scheidde.

Een ruw, onaangenaam klinkend geschreeuw, deed zich horen.

„ Ha!" fluisterde hij, „ zij bezit den papegaai nog, dien ik haar ten geschenke gaf. . . O, zij bemint mij nog. . ."

Op hetzelfde oogenblik schreeuwde de papegaai:

„ Julia bemint Jozef! Julia bemint Jozef!"

„ Wat?" stamelde Emanuel. Hij had den vogel de woorden geleerd: „ Emanuel bemint Julia!"

Bevend opende hij de deur, doch bleef vol verbazing op den drempel staan.

Eene wonderschoone vrouw, aan eene kostbare marmeren tafel gezeten en een aanvallig knaapje aan haren boezem drukkende, stak de hand uit, om den bont gevederden schreeuwer uit Mexiko, met suiker te voederen.

„ Julia!" fluisterde de banneling.

Verwonderd zag zij den gondelier aan, nam den brief met de roos uit zijne handen, en een tweeden blik op Manetti werpende, overtoog eene doodelijke bleekheid haar schoon gelaat.

„ Gij, gij, Emanuel!" stotterde zij, haar kind vast in de armen klemmende.

„ Daar . . . . zie. . . . daar is mijn gemaal! . . . ."

Emanuel werd de sombere gestalte van eene n Oostenrijkschen kapitein gewaar, die met den trotschen blik eens overwinnaars uit het venster op den armen balling nederzag.

. . . .

Den volgenden avond vond men den kapitein Mirschkowitz met dolksteken vermoord op het St. Marcusplein. Eene kleine adreskaart was aan den greep van den dolk bevestigd, dien de moordenaar in de borst van den verslagene had laten zitten.

„ Emanuel Manetti: Pour prendre congé.

Adres: NEW-YORK, *Bowery*, 15.

Redactie.

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 3den Augustus aanstaande.

Des morgens ten ½ 9 ure, zullen door den ondergeteekende bij wege van executie en door tusschenkomst van het vendu-kantoor alhier, voor het huis van den Chinees OEI KOEN ING, in de Chineesche kamp alhier, publiek worden verkocht, de MEUBELAIRE en ANDERE GOEDEREN, benevens EENIGE LEDIGE LEGGERS, toebehoorende aan voornoemden Chinees OEI KOEN ING en zulks ten verzoeke van den Advocaat en Procureur MR. C. SANDENBERGH MATTHIESSEN, voor en van wege de firma MACMILLAN MARTEN & Co.

De Deurwaarder bij den Raad van Justitie te Soerabaya.

(740) F. MOOIJAART.

VENDUTIE.

Op de Vendutie van Dingsdag den 3den Augustus a. s.

Zullen mede door den ondergeteekende en door tusschenkomst van het Vendu-kantoor alhier, bij wege van executie, ten verzoeke van MR. C. SANDENBERGH MATTHIESSEN, voor en namens de firma MCMILLAN MARTEN & Co, publiek worden verkocht, **Drie half voltooide praauwen Tjomprengs,** benevens eenige **Balken** en **Planken,** zooals die zijn liggende op de kampong *Podo Wonokromo*, toebehoorende aan den Chinees OEI KOEN ING.

De Deurwaarder

(759) F. MOOIJAART

VENDUTIE.

Op Woensdag den 4den Augustus a. s.

Bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, van DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN. (738)

UITBESTEDING.

Op Woensdag den 4den Augustus 1858.

des morgens ten 9 ure zal door den ondergeteekende ten zijnen bureele in de *Heerenstraat* te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden voor de levering van **1200 Stuks SLAGT OSSEN,** ten behoeve der troepen ter wester afdeeling van *Borneo*.

De voorwaarden der levering en verdere inlichtingen zijn te bekomen op gemeld bureau van 's morgens 7 tot 12 ure.

De Onder-Intendant der 2de klasse in de 3de Militaire Afdeeling op Java,

(674) HK. VEMER.

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 4den Augustus a. s.

Bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zullen nog worden verkocht 50 KISTJES FRANSCHE SIROPEN.

(757)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 6den Augustus

ten huize van den Heer W. J. VAN DEN BROEK, *te Embong Malang.*

DOOR

ASSCHENBERGH & CO.

Van drie span goed gedresseerde WAGENPAARDEN, waaronder twee span MACASSAREN, TUIGEN en STALBEHOEFTEN.

verders:

een compleet massief MAHONIJHOUTEN AMEUBLEMENT, eene wellnidende goede PIANO, KASTEN, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, GLASWERK, SERVIEZEN, enz. enz.

(760)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT

KONINGIN DER NEDERLANDEN,

KAPT. E. LEWIS.

Zal *op Vrijdag den 30sten dezer,* naar SINGAPORE via SAMARANG en BATAVIA vertrekken. Voor vracht en passage adressere men zich bij

De Agenten,

(754) **FRASER EATON & CO.**

HET STOOMSCHIP AMBON.

Kapt. HUGENHOLTZ.

Vertrekt op *Vrijdag den* 30 *a. s.* naar BATAVIA via SAMARANG. Adres bij

De Agenten,

SOERABAYA, 28 *Julij* 1858. (747) B. KOPERSMIT & CO.

Wegens uit te voeren herstellingen aan de brug bij de Simpangsche poort, zal van af *Woensdag e. k.*, gedurende eenige dagen de passage over die brug gesloten wezen, en als dan de passage vrijgesteld worden door den bedekten weg en de barrière ten zuiden van brug Bibis.

De Luitenant kolonel Onder-Directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling op Java.

(737) J. C. R. STEINMETZ.

Een weduwnaar, met drie zeer jonge kinderen, vraagt voor de Directie van zijn huishouden eene dame uit den fatsoenlijken stand, zonder kinderen. Op een behoorlijk honorarium en honnette behandeling kan gerekend worden. Men verzoekt zich bij *franco* brieven te melden aan den Heer J. J. BREIJMANN, te *Kedirie.* (736)

De ondergeteekende neemt de vrijheid ouders en voogden van kinderen bekend te maken, dat hij voornemens is met Augustus aanstaande te dezer stede eene SCHOOL te openen.

Gatottan, (743)

27 *Julij* 1858. H. C. VAN DER LINDEN.

De ondergeteekende biedt zich aan, bij eene familie, aan huis, les te geven, in de gewone vakken van onderwijs, alsmede in het handteekenen.

Adres 2de School.

(739) H. VELU.

ONTVANGEN

PAPIER SANS FIN.

(Teekenpapier eerste kwaliteit).

(749) Bij **GEBR. GIMBERG.**

PAS UITGEPAKT.

Een Prachtig Fransch Factuur, bestaande uit de volgende artikelen, als:

Spiegels van 4 tot 5½ voeten hoog met supports.
De nieuwste Gravures in rijk vergulde lijsten.
Diverse Etagère-Voorwerpen, waaronder zeer fraaije artikelen, geschikt voor cadeaux.
Toilet- en Scheerspiegels.
Fijne Porseleinen Tafel en Theeserviezen.
Consoles, met Marmeren Bladen.
Ronde en Vierkante Karpetten.
Pendules.
Groote Vazen.
Parures Camée.
Braceletten.
Bloed Koralen.
Modérateur Lampen.
Gebronsde Water ketels met bascule.
Hangstolpen.
Fijne Overhemden.
Gekleurde Tricot.
Zijden Vestengoed.
Zijden Heeren Handschoenen en Dassen.
Sokken en Kousen.
Sorties de Bal.
Mantilles.
Bayadère en Organdie Japonnen met volans.
Kinder Kousen en Kieltjes.
Waaijers.
Koetsiers hoeden.
Zijden Damast en Passementen om wagens te bekleeden.
Wandelstokken.
Wagen en Bendy Zweepen.
Jagtgeweeren.
Veldflesschen en Jagtgereedschappen, alsmede Hagels No. 1 tot 8.
Diverse soorten van Wijnen.
Bier.
Sla-Olie.
Brandewijn in vaten.
Banket en Suikerwerk.
Koek.
Diverse Groenten in blikken enz., enz.

(729) **MOSSEMBEKKER & CO.**

TE VERKRIJGEN

BIJ L. G. VAN LAKERVELD & CO.

Enkelde en dubbelde dommekrachten.
Koevoeten.
Bankschroeven.
Span en hand zagen.
Trekmessen.
Bijlen.
Dissels.
Schaaf- en andere bijtels.
Hamers.
Knijptangen.
Booromslagen met ijzers.
Avegaars.
Vijlen.
Spijkers.
Schroeven.
Scharnieren
Hengsels.
Spanjoletten.
Schuiven.
Grendels
Knippen.
Schuifdeurrollen.
Deur,- kist,- lade,- kast,- hang- en grendelsloten.
IJzeren komfoors en potten.
Balansen.
Unsters.
Badkuipen.
Olietonnen.
Emmers.
Glazen dakpannen.
Vensterglas.
Vlaggedoek.
Fijne en grove verwen.
Teer- en- verfkwasten.
Diamanten glassnijders.
Gekookte en ongekookte lijnolie.
Terpentijn.
Krijt.
Verguldsel.
Bronsen.
Hollandsch, Engelsch en Amerikaansch zeildoek.
Europeesch, Manilla, Bengaalsch en cayer touw.
Ankers.
Schrapers.
Patentglazen
Bladkoper.
Plaat, plat, rond en vierkant Engelsch en Zweedsch ijzer.
Smids vuurbakken met ventilators.
Aanbeelden.
Speerhaken.
Ronde slijpsteenen, enz. enz.

(752)

***SOERABAYA**, den 28sten Julij 1858.*

Op den 21sten dezer is ten burele van den hoofdingenieur, chef van de vierde waterstaatsafdeeling de uitbesteding gehouden, voor het daarstellen van eene zandbeplemping, met funderingen tot op de hoogte van den beganen grond, voor het optrekken der gebouwen tot verblijf aan den wal van état major en equipage van een in reparatie liggend fregat en tot bergplaats van scheepsgoederen bij het marineétablissement alhier, en zijn die werkzaamheden toegewezen aan den gewezen civielen ingenieur W. F. Vogelzang voor eene somma van *f* 139,000; en voor het vernieuwen van de brug over de Soerabaijasche rivier, genaamd Genteng, en het herstellen van het oosterlandhoofd aan den heer J. Jansen voor eene somma van *f* 11,700.

— Per stoomschip *Ambon*. is hier eergisteren van Macasser aangebragt de inlander Boelo, beschuldigd van medepligtigheid aan het afloopen van de kotter *Serei Badong* en van den bij die gelegenheid gepleegden moord aan de opvarenden, en aan twee Europesche passagiers (de heeren de Grave en Abier van Macassar: zie onze nummers van 15 en 22 April en 20 Mei ll. N. 30. 32 en 40).

Deze persoon is te Bima opgevat en per kruisboot naar Macassar verzonden.

Na zijn vertrek is van Bima berigt ontvangen dat de inlander Daeng Mangerang, verdacht als hoofdaanlegger van de bovenbedoelde misdaden mede is gevat, en later zal worden opgezonden, zoodat nu alle ter dier zake verdachte personen gevangen genomen en aan de justitie zijn overgeleverd.

— Wij vernemen dat heden morgen met de telegraaf het berigt is ontvangen, dat onze geachte stadgenoot D. Brouwer, 1e kommies op het Residentiebureau, is bevorderd tot Sekretaris der residentie Tapanolie.

CHINA.

Den 4den Junij had Lord Elgin een gesprek met twee Hooge Commissarissen van het Hof van Pekin waarbij deze hunne geloofsbrieven overhandigden. Den 6den zoude Baron Gros ook een onderhoud met hen hebben en op den 7den zouden de Amerikaansche en Russische gezanten de beide Heeren Mandarijns een bezoek brengen. Deze waren echter slechts ceremoniele bezoeken voorloopers van de officiele onderhandelingen, doch daar de andere Ambassadeurs Lord Elgins voorbeeld wilden volgen, mag men besluiten dat de ontmoeting met de Chinesche gevolmagtigden in zoo verre tot zijner Lordschaps tevredenheid was geweest.

Den 6den en 7den echter had het eerste officieele onderhoud plaats tusschen de Keizerlijke Commissarissen, Lord Elgin en Baron Gros. Den zesden begaf zich de Engelsche en den zevenden de Fransche plenipotentiaris naar eene door de Chinezen tot de bijeenkomsten bepaalde plaats. — Beide de bijeenkomsten waren vergezeld van de noodige praal. — Bij beide gelegenheden had de zich ter conferentie begevende ambassadeur eene lange trein van draagstoelen achter zich, waarin zijn gevolg was gezeten, een aantal muzijkanten maakten de voorhoede uit en het geheel werd begeleid door eene zeer sterke bedekking van mariniers. — De optog verliet de woningen der gezanten omstreeks 3 ure nadat middag, trok eerst een eindweegs langs het groote kanaal, ging over een schipbrug tot aan de stadsmuren en verder naar de plaats van derzelver bestemming. Eene menigte Chinezen verdrongen zich om het wondervolle schouwspel te zien, waarop hunner voorvaders oogen zich nimmer hadden vergast. — De houding van de Chinesche gevolmagtigden was zeer voorkomend en schenen zij tot minnelijke schikking gezind. — Lord Elgins houding was hoffelijk en waardig, doch koel en gaf den Chinezen geene de minste aanleiding om te veronderstellen dat hij om des vredes wille meer verzoenend zou zijn dan welberekende staatkunde het van hem zoude vorderen.

Nadat de weg voor hen was gebaand, kwamen de Russische en Amerikaansche ambassadeurs te Tientsin aan het Russische stoomschip *America*. Gedurende eenige dagen voerde het vaartuig de vlaggen der beide natien, doch toen men aan wal schikkingen had gemaakt tot hunnen ontvangst, namen de beide Heeren hunnen intrek in twee verschillende gebouwen.

Tusschen Tientsin en de groote schepen, die aan de monding der Peiko zijn blijven liggen, wordt de gemeenschap onderhouden door kanonneerbooten, die tweemaal 's weeks de rivier op en neder varen en daar de Chinezen, die langs den oever wonen, zich nog niet aan die plotselinge verandering in den sedert eeuwen bestaanden staat van zaken hebben gewend, staan zij nog immer in stomme verbazing de voorbijstoomende kanonneerbooten aantegapen.

De forten aan de monding der rivier zijn nu geheel geslecht, doch van wat er tusschen de wederzijdsche gevolmagtigden plaats heeft, is nog niets uitgelekt. — Waarschijnlijk zullen er nog wel eenige dagen verloopen eer men tot eene beslissing komt. Mogten de Pekingsche Heeren door stijfhoofdigheid de oorzaak worden dat de onderhandelingen niet tot een gewenscht einde leiden, dan zullen zij spoedig ondervinden dat, al hebben de Barbaren geen water om in te varen, dit hen daarom niet belet, om in zeer korten tijd de hoofdstad des rijks in staat van beleg te stellen.

De laatste tijdingen van Canton loopen tot 21 Junij. Het voornaamste nieuws is dat de Gouverneur Hwang eindelijk een teeken van zijn aanzijn heeft gegeven in den vorm van een manifest, dat in Canton, overal waar de muren er slechts de noodige ruimte toe aanboden, is aangeplakt geworden en door de onzen met den meesten ijver wordt afgescheurd. — Voor een document van het Hemelsche rijk is deszelfs inhoud vrij gematigd. — Het eischt echter de overgave der stad binnen eenen bepaalden tijd, met te kennengave dat, bij gebreke van dien, Z. E. een leger bij de hand heeft om dezelve te nemen.

Daar nu Hwang's instructies van Peking ongetwijfeld van later datum zijn dan de inname van de Peiko-fortes zoo mag men redelijkerwijze uit deze zijne handelwijs

besluiten tot de staatkunde die de keizer in dezen meent te volgen. — Gedurende eenige weken vóór de inname der forten waren reeds pogingen aangewend geworden, om onderhandelingen aan te knoopen en mag men niet veronderstellen dat, in tien het cabinet te Peking vredelievend was gezind, Hwang eenen zoo geheel tegenovergestelden weg zoude durven inslaan.

Wijders blijkt het dat de Shum Kum, dat zijn de hoofden der notabiliteit of des legers, door den keizer zijn gemagtigd om voorttegaan zoo als zij zijn begonnen, en zóó geheel en al stemt het Hof te Peking met hunne gevoelens in dat, voor zoo veel aangaat de verdrijving der vreemdelingen, hunne magt geheel onafhankelijk is van Hwang's oppermagt. Deze vreemdsoortige bepaling is een gevolg van Yeh's *verkeerde behandeling van zaken*.

Hwangs manifest schijnt meer tegen de Engelschen te zijn gerigt dan tegen de vreemdelingen in het algemeen, want in dat document weidt hij uit over het onvoegzame van de bemoeijingen der Fransche en Amerikanen in de gerezen oneenigheid.

De vreemdelingen te Honam hebben een veiligheids committé zamengesteld en eenige speelhuizen doen sluiten als de verzamelplaatsen van kwaadwilligen. — Onze landgenooten zijn echter gevangenen in den letterlijken zin des woords en de eenigste grond, waarop zij hunne hoop op veiligheid bouwen is, dat de notabiliteit en hooge beambten onder de Chinezen, groote voordeelen trekken van den handel der vreemdelingen, en het dus hun belang is om de kip, die hun gouden eijeren legt, niet te slagten.

DE HERTOGIN VAN ORLEANS.

Den 18den Mei overleed in Claremont in hare ballingschap de hertogin van Orleans, de weduwe van den oudsten zoon van Koning Louis Philippe en moeder van den graaf van Parijs.

Hoewel die dood onverwacht is geweest, was zij toch reeds eenigen tijd ziekelijk en leed aan eene soort van borstkwaal, waarbij zich sedert eenige weken eene voortdurende vermindering van krachten gepaard had. Op den morgen van haren dood, sprak zij nog zonder eenig blijk te geven van pijn, als naar gewoonte met haren geneesheer, toen zij zachtjens insluimerde; aanvankelijk sloeg men daar weinig acht op, omdat dit al herhaalde keeren gebeurd was. Maar na eenige oogenblikken verminderde de ademhaling, de gelaatstrekken namen een ongewonen vorm aan; de hertogin van Orleans was overleden.

Dit ongeluk heeft de verbannen koninklijke familie bijna even onverwacht getroffen, als dat nu 18 jaren geleden, toen de hertog van Orleans in de kracht zijns levens van het tooneel der wereld werd weggerukt, waarop hem naar alle waarschijnlijkheid eene zoo luisterrijke rol was toebedeeld. Zoo ver wij weten, deed tot het laatste oogenblik toe niets vermoeden, dat de hertogin door een ernstig gevaar bedreigd werd. De dood heeft haar verrast op een tijdstip, dat hare beide zoons op het punt staan mannen te worden en zonder te weten waarvoor zij bestemd zijn bij de veranderingen, die Frankrijks geschiedenis oplevert.

De hertogin van Orleans is niet het eerste voorbeeld van de wisselvalligheid der fortuin, die het lot schijnt te zijn der prinsessen, welke zich met Fransche vorsten verbinden, hare geschiedenis is zeer treurig. In hare prille jeugd, uit het geruste maar eentoonige leven aan een der kleine Duitsche hoven in de prachtige paleizen van Frankrijk gebragt, door de banden des huwelijks vereenigd met den erfgenaam der Fransche kroon; gelukkig in hare kinderen, in de liefde haars echtgenoots en door haar eigen karakter, scheen haar lot benijdenswaardig. Vijf jaren later en zij is weduwe; zij verliest haar gade door eene verschrikkelijke gebeurtenis, en de juist op haren verjaardag voorviel. Wederom bijna vijf jaren later, en de jeugdige weduwe is gedwongen te vlugten, verbannen van den Franschen bodem en met het kind, dat eens, zoo zij meende, den troon van Frankrijk zoude beklimmen. Men moet tot eer van die edele vorstin zeggen, dat zij van al de leden der familie Orleans, in de Februarij-dagen van 1848, het meeste karakter aan den dag gelegd heeft. Men weet, welke pogingen zij gedaan heeft, om haren zoon het erfregt op den troon te verzekeren.

Het *Journaal des Debats* brengt haar de volgende hulde: „Onze lezers zijn voorzeker, even als wij, diep getroffen geweest en op eene ontzettende wijze verrast door de tijding van den dood der hertogin van Orleans. Reeds hebben eenige dagbladen van verschillenden staatkundige kleur zich uitgelaten op eene wijze, waaruit blijkt, welken diepen indruk dit overlijden op het publiek heeft gemaakt. Wie toch heeft moeds genoeg om, bij dit zoo plotselings geopende graf, zich als een parijman te doen kennen, en wie kan, te midden der bestaande verdeeldheid en tweespalt, weigeren om hulde te bewijzen aan de edele en onbevlekte nagedachtenis dezer vrouw? Het huwelijk van mevrouw de hertogin van Orleans, 'twelk haar eene kroon scheen te beloven, had haar voor het minst eene nieuwe familie, een nieuwe vaderland gegeven. Het dragen van de kroon was voor haar niet weggelegd, maar meermalen heeft zij getoond, hoe lief zij de familie had; hoezeer haar dit vaderland dierbaar was. Eenige bladen vestigen de aandacht op haar gedrag, tijdens de gebeurtenissen van 24 Februarij; het is niet alleen op dien dag, maar gedurende haar geheele leven, dat zij zich, zoo door geestkracht, als door kloekmoedigheid, als eene waarachtige Fransche vrouw heeft doen kennen. In de ballingschap heeft zij de door haar aan den voet van den troon aangevangene edele taak voortgezet, en zich geheel gewijd aan de opvoeding harer kinderen, welke zij ten vader en tot moeder heeft willen en ook weten te verstrekken; hunne opvoeding was de troost en de hoop van deze edelaardige ziel. De dood heeft haar getroffen, terwijl zij zich van hare verpligtingen kweet; plotselings ontrukt aan de liefde en de hoogachting der haren, blijft zij leven in de nagedachtenis van allen, die haar, 't zij van verre, 't zij van nabij, hebben gekend en bewonderd. De droefheid, door haar verscheiden veroorzaakt, zal door den tijd niet worden verminderd."

JAPANSCHE AANGELEGENHEDEN.

(*Vervolg.*)

UITTREKSEL *uit een brief van den Nederlandschen Commissaris in Japan aan den Minister van Koloniën, dd.* 16 *October* 1857.

Volgens artikel één (add. art.) worden de Nederlanders te Nagasaki dadelijk ten handel toegelaten. Te Hakodate tien maanden na dagteekening der additionele artikelen, alzoo na den 16den Augustus 1858.

Artikel twee (add. art.) bepaalt de heffing van tonnegelden. De Japansche gevolmagtigden hebben hier tot voorbeeld genomen artikel V van de algemeene bepalingen voor den Britschen handel in de vijf havens van Canton, Amoy, Foochowfoo, Ningpoo en Shanghae, gedagteekend Hongkong, 26 Junij 1843, en artikel XVII van het additioneel tractaat tusschen Groot Brittannie en China, gedagteekend Hoomachai, 8 October 1843.

Het verschil in artikel vier (add. art.) daargesteld tusschen Hakodate en Nagasaki, is een gevolg van den exceptionelen toestand waarin onze vestiging op Desima verkeert.

Ten gevolge aan ons tractaat met Japan is Desima in eenen buitengewoon gunstigen toestand geraakt, dien ik reeds vroeger vergeleken heb bij een Nederlandsch entrepôt in Japan; het is dus vrij van alles, dat betrekking heeft tot ieder stelsel van douanen en zelfs wordt alles wat door de Nederlanders te Desima wordt verbruikt, geheel vrij van regten aldaar ingevoerd. Iets dat niet kan plaats hebben te Hakodate, wáár althans tot nog toe, geen afzonderlijk kwartier voor de Nederlanders is aangewezen en dus alles dadelijk de tollinie moet passeren. Visitatie van goederen en heffing van regten heeft te Nagasaki alleen plaats bij in- of uitvoer door de landpoort van Desima.

Het is de bedoeling van de Japansche regering om ook aan andere natien te Nagasaki een afzonderlijk kwartier aan te bieden. Voor zoo verre zulks aan eenige andere natien bij den eersten opslag verwerpelijk mogt toeschijnen, zal zij de onderhandelaars uitnoodigen, zich vooraf te overtuigen hoe dit te Desima werkt. Indien eenige andere natie mogt verkiezen onder de bevolking van Nagasaki verspreid te leven, zal dit van zelf ook aan de Nederlanders zijn toegestaan, zonder daarom nog het voordeel van eene gelijktijdige begunstigde vestiging op Decima te verliezen. Het is het meest gunstig gelegen plekje aan deze baai, maar het is te klein en indien de Nederlandsche handel op de haven van Nagasaki mogt gaan bloeijen, zal het òf moeten worden vergroot òf zullen mogelijk meerdere Nederlanders op min gunstigen voet in Nagasaki moeten wonen en daar hunne magazijnen houden. In ieder geval zal Decima voor Nederland eene bijzondere waarde blijven behouden voor de vestiging eventueel van een consulaat en van alle verder Nederlandsch ambtelijk of militair personeel.

Het bepaalde bij het laatste lid van artikel vijf is een gevolg van het verbod van uitvoer van Japansche munten. Tot het sluiten der rekeningen van ieder koopman met de geldkamer (die zijn kassier is), zal zij, zoo ver het haar mogelijk is, het verschuldigd saldo in vreemde gouden en zilveren munten kwijten. Is de geldkamer daar, toe niet bij magte uit gebrek aan vreemde klinkende munt zoo moet de regthebbende het hem aankomend saldo in Japansche goederen overmaken, dan wel renteloos bij de geldkamer in bewaring laten. Dit punt is alzoo eene bestendiging van het bestaande en zal eerst verbetering kunnen ondergaan, wanneer het Japansche gouvernement ook den uitvoer van dezelfs munten zal hebben vrijgelaten.

Bij het eerste lid van artikel zes wordt bepaald dat de geldkamer van de opbrengst van alle in het openbaar of onder de hand verkochte waren te haren behoeve 35 per cent zal korten. Deze heffing is almede eene bestendiging van het bestaande. Zij is slechts nieuw ten aanzien van verkoop onder de hand, omdat die vroeger niet plaats kon hebben en slechts onder den naam van ligting ten behoeve van bevoorregte autoriteiten geschiedde. Deze korting van 35 per cent schijnt hoog en bezwarend. Men behoort evenwel niet uit het oog te verliezen, dat zoo lang die geheven wordt, geene uitgaande regten worden betaald en de geldkamer voor het doen houden der veilingen ten haren overstaan geen vendu-salaris berekent en ook geenerlei commissie-penningen eischt voor het incasseren, bewaren en uitbetalen van koopsommen, die zij buitendien waarborgt. Naar mate successivelijk op eenige artikelen invoerregten zullen worden gelegd, zullen die onmiddellijk van de korting van 35 per cent bevrijd zijn. Uit aanmerking van de hooge prijzen voor de op kambang aangebragt wordende artikelen hier betaald, was de heffing van 35 per cent tot nog toe allezins dragelijk.

De bedoeling van het laatste lid van artikel zeven is, dat de geldkamer alle kooplieden in de openbare veilingen zal toelaten, wier soliditeit bij haar (die de koopsom waarborgt) voldoende bekend is of die gereed zijn om dadelijk met klinkende munt te betalen.

De bepaling van het tweede lid van artikel acht, houdende dat alle onder de hand verkochte goederen door de Japansche koopers bij de geldkamer met klinkende munt moeten betaald worden, dient om de ontduiking der heffing van 35 percent door ruiling van goederen te voorkomen. Het laatste lid van artikel acht bepaalt, dat onder de hand verkochte goederen aan de Japanners afgeleverd zullen worden op een bewijs dat zij de koopsom bij de geldkamer voldaan hebben. Hij die goederen op crediet aan de Japanners aflevert, doet dit op zijn eigen risico. De geldkamer is daarvoor niet aansprakelijk krachtens het derde lid van artikel zeven.

Bij artikel negen worden de privilegien afgeschaft der van ouds begunstigde leveranciers, even als het vroeger in China bestaan hebbende Hong-ysteem daar is vervallen.

Bij artikel twaalf is de waarde van den zilveren Spaanschen pilaarmat en van den zilveren Mexicaanschen dollar vastgesteld, overeenkomstig het Koninklijk besluit dd. 21 Junij 1855 (*Staatsblad van Nederlandsch Indie* 1856, no. 39).

De uitvoer van Japansche munten is volgens artikel vijftien verboden. Hieromtrent wordt nog onderhandeld. Hoe gewenscht die uitvoer van Japansche munten ook wezen moge, om den buitenlandschen handelstand te bevredigen, zoo moet ik toch erkennen, persoonlijk geene andere overtuiging te hebben, dan dat de Japansche regering die nog met geene mogelijkheid kan toestaan. Zij zou hare munt zien wegvloeijen, zonder voldoende middelen bij de hand te hebben om het gebrek daaraan te herstellen. Eerst dan wanneer de Japansche nijverheid in het algemeen eene hoogte zal hebben bereikt, die voldoen kan om de waarde der invoeren met Japansche retouren te dekken, en zelfs de uitvoer den invoer mogt overtreffen, zal daartoe kunnen worden overgegaan, omdat alsdan de uitgevoerde Japansche munten weder zouden terugvloeijen of eene circulatie van vreemde munten zou ontstaan, die, even als in China, het belang van den uitvoer van inlandsche munten doet vervallen. Verscheidene bepalingen van deze additionele artikelen voorzien in het ongerief, dat anders dien ten gevolge hier moest bestaan.

Bij artikel zestien worden eenige artikelen opgenomen die in het groot alleen door de geldkamer zullen kunnen worden geleverd. Dit lighaam zal nog handel blijven drijven. Gewoon het monopolie van de voornaamste in- en buitenlandsche handelsartikelen te bezitten en daarmede groote winsten te behalen, voorziet de geldkamer verliezen, die niet zouden opgewogen worden door de heffing van 35 per cent. Het district van Nagasaki, in der tijd afgenomen van het landschap Fiegen, omdat buitenlanders alleen kunnen toegelaten worden op eigenlijk gezegd keizerlijk grondgebied, wordt dus van ouds geadministreerd door een jaarlijks van Jedo gezonden ambtelijk personeel. Eene menigte stedelijke ambten, die erfelijk zijn, zijn ingesteld geworden ten gevolge der vestiging van Portugezen en Nederlanders te Desima, en die administratie is berekend om grootendeels te worden bekostigd uit de voordeelen die de geldkamer behaalde met haar monopolie. Zij wil in afwachting van den uitslag der nieuwe regeling nog mede blijven handelen, en heeft zich eenige uitvoerartikelen uitsluitend voorbehouden, om hare uitgaven te kunnen dekken. Het is evenwel de bedoeling van de Japansche regering om de geldkamer langzamerhand van het drijven van handel vrij te maken.

Overigens worden in dit artikel eenige artikelen opgenoemd, zoo als boekwerken en kaarten, waarvan de uitvoer vroeger volkstrekt verboden was. Bij het laatste lid van artikel zestien worden ook bedoeld administrative reglementen enz, die alleen Japansche ambtenaren mogen bezitten en aan geene andere Japanners zelfs mogen worden verkocht.

De in artikel zeventien opgenoemde artikelen behooren tot de vroegere lijst van verboden artikelen.

De bij artikel twintig daargestelde voorziening is overeenkomstig artikel X der algemeene bepalingen voor den Britschen handel op China.

De bij artikel een en twintig bedreigde geldboete is overeenkomstig het tweede lid van artikel III der algemeene bepalingen voor den Britschen handel in de vijf Chinesche havens.

Het artikel loopt eenigzins vooruit op zekere jurisdictie, welke nog eerst aan den hoogsten Nederlandschen ambtenaar te Desima zal moeten gegeven worden. De bedoeling is voor het oogenblik meer dat de geldboete onder de Japansche autoriteit zal worden opgelegd en dat de hoogste Nederlandsche ambtenaar te Desima voor de betaling derzelve zal zorgen.

De beide geldboeten, bij artikel twee en twintig bedreigd voor Hakodate, zijn overeenkomstig hetzelfde artikel III der algemeene bepalingen voor den Britschen handel op China.

Het verbod van overscheping, in artikel drie en twintig voorkomende, komt overeen met artikel XI der algemeene bepalingen voor den Britschen handel op China.

Artikel vier en twintig, tweede lid, stemt overeen met artikel IV van het additioneel tractaat tusschen Groot Britannie en China van 8 October 1843.

Artikel vijf en twintig is getrokken uit artikel IX van hetzelfde additioneel tractaat.

Bij het laatste lid van artikel dertig is de gelegenheid geopend voor den hoogsten Nederlandschen ambtenaar in Japan, om ten allen tijde zich onmiddellijk met de hoogste plaatselijke Japansche autoriteit in aanraking te stellen.

Artikel twee en dertig stemt overeen met artikel 6 van het Britsch additioneel Chineesch tractaat van 8 October 1843. Evenwel kan door de plaatselijke Japansche autoriteit vergunning verleend worden, om de grenzen van het keizerlijke gebied te overschrijden.

Bij artikel vier en dertig is de hinderpaal weggenomen, die tot nog toe bestond om op eene betamelijke wijze briefwisseling te kunnen doen plaats hebben tusschen de souvereinen en de regeringen van Nederland en Japan.

Artikel vijf en dertig opent in het bijzonder de gelegenheid voor de beoefening van de Japansche taal en de

vorming van Nederlandsche tolken voor het Japansch.

Dit onderwerp verdient bij uitbreiding onzer betrekkingen met Japan eene bijzondere aandacht.

Het onder letter B vermelde vervolg op de additionele artikelen behelst de afschaffing van eenige bepalingen die meer uitsluitend voor Nederlanders golden.

Artikel een daarvan schaft den kompshandel af. Alle gouvernementshandel op Japan kan dus onmiddelijk van den Nederlandschen kant gestaakt worden. Het denkbeeld om alleen den kambanghandel vrij te zien en den kompshandel nog te doen voortduren, is onuitvoerbaar om dezelfde redenen waarom laatstelijk de kambanghandel door het gouvernement werd gedreven met afschaffing van de pacht van dien handel. Dat denkbeeld om den koophandel nog aan te houden, was trouwens bij het opperbestuur slechts opgekomen als een tijdelijke overgang tot een toestand die nu op eenmaal is daargesteld. De afschaffing van den kompshandel is vooral ook belangrijk, omdat die de verpligting opheft om jaarlijksche geschenken te doen aan den Keizer en vele andere rijksgrooten.

Men heeft van dit vervolg eene afzonderlijke acte verlangd, opdat, de additionele artikelen zelve daardoor geschikter werden, om ook aan andere natien te worden voorgelegd.

In mijne missive aan Uwe Excellentie dd. 21 September jl. maakte ik gewag van een verbod van invoer van het Christendom in Japan.

Dit verbod is thans niet in de additionele artikelen opgenomen. Ik moet de geschiedenis daarvan mededeelen.

De Japansche gevolmagtigden waren volstrekt niet te bewegen om de afschaffing van het beeldtrappen in de additionele artikelen op te nemen. Zij verklaarden evenwel bij eene afzonderlijke mededeeling, zich tot die afschaffing te zullen verbinden, mits in de aditionele artikelen het volgende wierd opgenomen. „De invoering van de Christelijke godsdienst en van boeken, prenten en kaarten over de Christelijke en andere vreemde godsdiensten in Japan is verboden.”.

Ik zag in dat artikel niets meer, dan eene bloote insertie van eene in Japan bestaande wet en vond er niets onredelijks in dat men, uitdrukkelijk ons regt erkennende tot de uitoefening van de Christelijke godsdienst en overgaande tot de afschaffing van het beeldtrappen, tevens wilde doen blijken, dat deze Japansche wet voor de Japanners nog verbindende bleef.

Wel had ik gewenscht dit punt van den aanvang af bij de onderhandelingen onaangeroerd te kunnen laten. De Japansche gevolmagtigden maakten daarvan evenwel eene conditio sine qua non.

Zij verklaarden mij herhaaldelijk dat bij de Japansche regering geen afkeer van de Christelijke godsdienst noch haat tegen de Christenen meer bestond, en dat men zelfs wel geloofde dat die godsdienst goed is. Maar er bestonden volgens hen in Japan onoverkomelijke hinderpalen om de ombelzing van die godsdienst toe te laten.

Persoonlijk heb ik geene andere overtuiging dan dat de tijd nog niet daar is om die invoering te verlangen, doch dat die komen zal en dat inmiddels roekelooze en ontijdige pogingen van overdreven ijveraars de meeste afkeuring verdienen. Zulke pogingen hebben reeds plaats gehad van de zijde der Amerikanen. Zij hebben natuurlijk de achterdocht van de Japansche regering gaande gemaakt en worden afgekeurd in het werk door commodore Perry uitgegeven over zijne togten naar Japan.

Het Japansche volk heeft reeds lang een zoo hoogen graad van beschaving bereikt en is door een vrede van eeuwen lang zoo verfijnd geworden van zeden, dat het te verwachten is, dat bij den omgang met Christen natien, de Christelijke zedeleer al spoedig in haar geheel zal zijn aangenomen zonder eenig regtstreeksch zendelingswerk.

Uit aanmerking dat het vooral ook in de bedoeling lag zoo van het opperbestuur als van de Japansche regering om onze additionele artikelen voor andere natien zoo aannemelijk mogelijk te maken, heb ik de onderhandelingen over dit punt hervat. De Japansche gevolmagtigden wilden de weglating van dit artikel niet toegeven dan onder voorwaarde dat zij de schriftelijke verklaring waarbij het beeldtrappen wordt afgeschaft, zouden kunnen intrekken. Zij verklaarden dat het beeldtrappen daarom toch niet meer zou plaats hebben.

Ik heb echter gemeend te moeten volhouden en ben na langdurige onderhandelingen ten laatste naar wensch geslaagd.

Onze additionele artikelen hebben alzoo in dit opzigt nog eene aanmerkelijke verbetering ondergaan.

(*Wordt vervolgd.*)

GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

M. A. van Scherpenberg, geb. Schill, D. Driebergen bij Utrecht 20 Mei. — J. F. van Dulken, geb Muller, Z. Batavia 18 Julij. — N. ten Ham, geb. Goldberg, Z. Banjoemaas 16 Julij. — J. P. L. Wiggers van Kerchem, geb. Stelling, D. Parijs 35 Mei. — L. Lindman, geb. de Brauw, D. Batavia 16 Julij — M. J. Pahud, geb. van Es, D. Batavia 16 Julij. — O. Anten, geb. Loriaux, Z. Salatiga 9 Julij. — M. M. C. Pattijn, geb. Brouwer, D. Cramat 15 Julij. — J. H. Heijsterkamp, geb. van Duijnen, Z. Batavia 17 Julij. — E. C. A. de Eerens, geb. Barnaart, twee dochters. Batavia 18 Julij. — E. W. Sockias, geb. Cramer, Z. Samarang 5 Julij. — J. A. E. Luijck, geb. Wiederhold, D. Pasoeroean 16 Julij.

Overleden:

M. L. O. Lange, geb. de Wit, 37 j. Brussel 3 Julij. — F. J. M. Cochius, Breda 30 Mei. — J. Kohlbrugge, 1e luit. art. Soeracarta 11 Julij. — J. Tonkin, Billiton 2 Junij. — J. H. Clignett, 35 j. Batavia, 20 Julij. — T. B. Hofland, Malta 21 Mei. — R. W. Lucardie. 3 m. Bangcallang 13 Julij. — G. A. C. Hubers van Assenraad, 3½ j Willem I 19 Julij.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Julij	25	Nederl. Ind.	Stoomschip Banda.	A. G. Bosch.	Batavia.
„	26	Nederl. Ind.	L'Esperance.	W. A. S. Valberg.	Samarang.
„	—	„ „	Stoomschip Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Makasser.
„	27	Z. M.	„ Ardjoeno.	Kapt. luit. t-z. J. A. K. van Hasselt.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	„ Kon. der Nederlanden.	E. Lewis.	„
„	28	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Fathool Wadoet.	Said Sech bin Abd. Rachm. Aljofrie	Indramaijoe.
„	—	„ „	Jenoer.	Said Moht. bin Alie.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Julij	24	Nederl. Ind.	Boesirie th hern. Komeh.	Said. A. b. Pang. Sar. Osm. b. P. S. H. Alhabassij.	Komeij (Borneo).
„	25	Nederlandsche	Cornelis Anthonie.	D. R. Kleve.	Ned. via Pasoeroean.
„	—	Nederl. Ind.	Djadal Hair.	Sech Achmat Basbaij.	Amboina.
„	—	„ „	Atiatool Rachman.	Sech Oemar Bafadal.	Sumbawa.
„	—	Nederlandsche	Sophia Fraser.	F. K. Wilson.	Balie.
„	—	Nederl. Ind.	Bella.	Jono.	Pasoeroean.
„	26	„ „	Bing-seeng.	Kho-O-Hoan.	Balie (Badong).
„	—	„ „	Naim Balgijer.	Sech Abd. Salim Biljoen.	Samarang via Sumanap.
„	—	„ „	Piuang.	Ong Kaij.	Balie (Badong).
„	27	Nederlandsche	Doggersbank.	P. J. Kerkhoven.	Samarang via Cheribon.
„	28	Nederl. Ind.	Banda.	A. G. Bosch.	Batavia via Samarang.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Zweedsche	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Fransche	Marie Gabrielle.	Robert.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Johannes Henricus Ferdinand.	Lodewijks.	Onbepaald.	„ „ „ „
Oldenburger	Fannij Kirchner.	B. Block.	Onbepaald.	P. Kervel & Co.
Nederl.	Stad Assen.	Haverbult.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
Nederlandsche	Schoon Verbond.	Borcherts.	Nederland.	„ „ „
„	Stad Utrecht.	Jaski.	Nederland.	„ „ „
Engelsche	Thames.	M. Luckse.	Amsterdam.	McMillan Marten & Co.
Ned. Ind.	Sie Tjin Tik.	Tjia Oen Tap.	In reparatie.	„ „ „ „
Bremer.	Johann Lange.	J. Lamke.	Rotterdam.	Wm. Mathieu & Co.
„	Tuisko.	Dannemann.	„	„ „ „ „
„	Diana.	Hissing.	Onbepaald.	„ „ „ „
Engelsche	Sea Bird.	Stephenson.	„	Major Matzen & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Ambon.	Hugenholtz.	Bat. via Samarang.	B. Kopersmit & Co.
Nederlandsche	Witte Cornsz. de Wit.	Kruimel.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het stoomschip *Banda*, luit. Koster, de heeren Opperman en fam., Retel en fam., van Buren, van Leeuwen, Warneke, Griffel en echtg, mevr. van Gennep en 2 kinderen en mevr. van der Wiel en 2 kinderen, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het stoomschip *Ambon*, kolonel van der Put, 6 officieren, de heeren Cortewaal, Stikkens, de equipage van het verongelukte schip *Zwarte Zwaan*, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de heeren Hofland, MacLennan en echtg., Ort, Th. Straatman, kap. Riess en echtg. en Z. M. troepen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned. Ind. bark *Naim Balgijer*, drie militairen.— Met het stoomschip *Banda*, de heeren Page, Kuitenkamp Lemmers, Heijden Ruijs, Wilson, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Madura, Gedeh, Merapie en Ardjoeno; de schepen Sea Bird, Schoon Verbond, Dominon, Thames, Marie Gabrielle, de Stad Utrecht, Al Oosmanie, Elizabeth Anthonia, Johann Lange en Tuisco; de stoomschepen Batavia, Ambon en Koningin der Nederlanden; de barken Fathal Ma-ãn, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Oosterling, Fannij Kirchner, Witte Corneliszoon de Witt, Hing Goan, Fathul Joesoer, Stad Assen, Johannes Hendrikus Ferdinand en Kiem Tian Hoat; de brik L'Esperance; de schoeners Bientang Timor, Sarie Tengarweg en Bintang Tjaigoan.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

19 Julij. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

21 Julij. Het Ned. schip *Cornelia*, gezagv. J. H. Witt, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

18 Julij. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

23 Julij. Het Ned. schip *Nederwaard*, gezagv. D. Kwakkelstein, Nederland.

Uitvoer te Pasoeroean van den 20sten tot en met den 24sten Julij 1858.

Naar Nederland met het Nederl. schip *Nederwaard*, gezagv. D. Kwakkelstein.

4195 balen gouv. koffij wegende 4195 picols.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 25sten tot en met den 28sten Julij 1858.

AANVOER.

Van Batavia per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. Bosch, agenten B. Kopersmit & Co.

500 stuks jav. matten, 7 kisten zijde en porceleinwerk, Karthaus & Melchers; 5 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co; 10 kisten dranken, de Sturler en Fagnotti; 1 kist koopmanschappen, Curtis & Dormaer; 1 kist en 1 vaatje, inhhoud onbekend, De Voogt; 2 kisten machinerien, Order.

Van Batavia per de Nederl. Ind. bark *L'Esprance*, gezagv. Valberg, agent Gezagvoerder.

4 kisten manufacturen, 3 kisten kramerijen, J. F. van Leeuwen & Co; 10 kisten cognac, W. W. Cook & Co; 219 kisten dranken, 23 kisten porceleinwerk, manufacturen en koopmanschappen, Pereira; 50 collies koopmanschappen, L. Johan; 300 krandj. gambier, 90 ledige kelders met fleschen, 16 collies manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, diverse personen.

Van de Moluccos per het stoomschip *Ambon*, gezagv. Hugenholtz, agenten B. Kopersmit & Co.

$2^{90}/_{100}$ picols was, Nash; 104 picols wilde noten, Adam & Co; $108^{88}/_{100}$ picols wilde noten, W. W. Cook & Co; $176^{62}/_{100}$ picols was, $38^{1}/_{2}$ picols masoeij basten, 1 pak sarongs, diverse personen, en eenige goederen bestemd voor Batavia en Samarang.

UITVOER.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. Bosch.

1 kist modewaren, 4 kisten speelkaarten, 1 kist lampekousjes, 8 kisten chitzen, 3 kisten kain pandjang, B. J. van Eck & Co; 7 kisten rood garen, J. F. van Leeuwen & Co; 6 kisten man. sigaren, 2 kisten koper spijkers, Mc Millan Marten & Co; 1 kist handschoenen, Ruyl Cramer & Co; 2 kisten lampekousjes, W. Mathieu & Co.

Naar Sumbawa per de Ned. Ind. brik *Attiatool Rachman*, gezagv. Sech Oemar Bafadal.

30 stuks jav. ledige watervaten, 9 picols jav. koperwerken, diverse Arabieren.

Naar Balie per de Nederl. Ind. schoener *Bingsing*, gezagv. Ko Ko Ohwan.

3 kisten gev. katoen, Mc Millan Marten & Co; 1 kist amfioen, Fraser Eaton & Co; 52 stuks jav. ledige olietonnen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Naar Manilla en Hongkong per het Eng. schip *Princess*, gezagv. G. Sargent.

175 picols rotting, $9162^{84}/_{100}$ picols rijst, Mc Millan Marten & Co.

Naar Nederland via Samarang en Cheribon, per het Ned. schip *Doggersbank*, gezagv. P. Kerkhoven.

125 picols rotting, B. Kopersmit & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol ƒ $15^{1}/_{2}$ à ƒ 16.—
KOFFIJ per picol ƒ 25.—
RIJST (CARGA) per kojang ƒ 110 à ƒ 120.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 130 à ƒ 150.—
KOEHUIDEN per 100 st. ƒ 150 à ƒ 250.—
ARAK per legger Nominaal.
OLIE (KLAPPER) ƒ 17.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING ƒ 7 à ƒ 8.—
WISSELKOERS 97%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 1sten Augustus 1858, 's morgens ten half 9 ure.

Bediening van het H. Avondmaal.

Ds. SCHIFF.

Maandag den 2den Augustus 1858, 's avonds ten half zeven ure,

BIDUUR.

van het Zendeling Genootschap

Nederduitsch en Maleisch.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 1sten Augustus 1858, 's morgens ten half 9 ure

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & Z. te *Rotterdam* en bij L. VAN BAKKENES Co te *Amsterdam*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.